

A „MURAKÖZ“
megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési árak:
Egészévre 4 frt. — kr.
Félévre 2 frt. — kr.
Negyedévre 1 frt. — kr.
A lap szellemi részét illető közlemények a „Muraköz“ szerkesztőségéhez, az előfizetési díjak pedig Fischel Fülöp könyvkereskedéséhez Csáktornyára küldendők.

MURAKÖZ

MEDJIMURJE

„MEDJIMURJE“
Iziasz svaku nedelju
Céna mu je:
Na celo leto 4 frt — kr
Na pol leta 2 frt — kr
Na četverti 1 frt — kr
Sva pisma i pošiljke naj se pošiljaju „Uredništvo Medjimurja“ a predplata knjižaru Filipa Fischela u Čakovcu.

V EGYESTARTALMU HETILAP || NOVINE ZA MEDJIMURSKI PUK.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP. — IZLAZI SVAKU NEDELJU

A perlaki társaskör.

Lapunk múlt számában jeleztük, hogy a perlaki társaskör megalakult. Most abban a helyzetben vagyunk, hogy az alakuló gyűlés jegyzőkönyvét lapunkban közölhetjük. Örömmel ragadjuk meg tehát ez alkalmat, hogy mi is a magunk részéről üdvözljük a derék perlakiakat kik egy lépéssel ismét előbbre mentek!

Szívünkben üdvözljük az eszme megpendítőit s mindazokat, akik a társaskör létrehozásában fáradoztak. Igaza van a társaskör nagyöntisztelt elnökének a midőn azt mondja az alakuló gyűlésben, hogy a társaskör lesz a város intéző köreinek központja, hogy minden üdövsnek s jónak innét kell kiindulnia; itt találkozik a város értelmiségének minden eleme, itt lehet megvitatni miudent ami nemcsak a város, de a hazai és Muraköz alsó vidéke népének érdekében üdvös és hasznos.

Legyen tehát a perlaki társaskör az egyetértés temploma, a nemes eszme kiinduló pontja, a haladás faklyavívője és a hazafiság szilárd bástyája! S mint ilyen sugározza ki a jót, szépet és nemeset, hogy a hazára dicsőség, a városra és az alsóvidéki népre erőt és anyagi haszont hozzon!

Éljen a perlaki társaskör!

Jegyzőkönyv,

felvétel Perlakon, 1885. november 29-én a perlaki társaskör alakuló üléséről.

Jelenlevők:

Götz Ferencz, Simon Lajos, Megyerics Géza, Freitag Géza, Kováts Ferencz, Mendly Lajos, Sipos Károly, Plichta Kázmér, Szabényi Lajos, Banelly Géza, Ebenspanger Miksa, Mayer Mór, Kovácsics Mátyás, Stöger A., Mattersdorfer Jakab, Stöger Leopold, Jellasich Mihály, Mandl Antal, Banelly Sándor, Csesznák József, Málík István, Blazsincics György Reichwein Antal, Reznek Tamás, Hirschsohn Zsigmond, Banelly László Stern Frigyes, Belovári Lénárd, Babits Nándor, Spitzer József, Verly Ferencz, Tóth Sándor

A társaskör eszméjét megpendítő Götz Ferencz kir. járásbíró ur amikor a szép számban megjelenteket a legmélyebben üdvözlölné, előadja hogy mily befolyással van egy város, sőt vidék szellemi fejlődésére egy olyan társadalmi összeköttetés, mint a most alakuló félben levő társaskör, a melyből minden üdvös s társadalmi jó fejlődhetik. Ugyazért kéri a megjelenteket tegyék magukévá ez ügyet és hassanak oda, hogy a társaskör, amely régi óhaja volt Perlak szépért s jóért lelkesülő közönségének — megalakulhasson felvirágozhaték és érezethesse jótékony hatását.

Ez előterjesztésre a megjelentek kijelentik, hogy a „Perlaki Társaskör“ megalakulhat; korelnökké Götz Ferencz kir. járásbíró urat, jegyzővé Tóth Sándor állami iskolai igazgatót választván meg.

A megalakulás kimondásával korelnök betérjeszti a perlaki társaskör alapszabályait már kidolgozott tervezetét kéri azt felolvasatni s megvitatás után eltoadani.

Az alapszabály tervezet felolvasatván, egész terjedelmében elfogadtatott.

A tisztikar egyhangulag a következőleg alakított meg.

Elnök Götz Ferencz, alelnök Molnár Antal, titkár Toth Sándor, pénztáros Vogrin János, háznagy Verly Ferencz, könyvtárnok Mendly Lajos. Választmányi tagok: Kótyál Ferencz, Simon Lajos, Csesznák József, Banelly Sándor, Málék István, Hajdinyák János, Dr. Böhm Sidney Sipos Károly. Főttagok: Filipics Lajos, Szabényi Lajos, Spitzer József

A tagsági díjakra nézve a következő megállapodás jött létre:

Rendes tagsági díj 6 frt, kültagsági díj 3 frt ehez járul a rendes tagok részéről 1 frt felvételi díj. A tagsági díjak mindig negyedévenként előre, a felvételi díjak 8 nap alatt fizetendők. Kimondta egyttal az alakuló ülés hogy a tagsági díjak, a most aláírt rendes tagokra kötelezőleg 10 forintnál feljebb nem emelhetők.

A kör helyisége bérletének megkötésével, a hírlapok megrendelésével, a szükséges szerelések beszerzésével, a postai szolgálatot teljesítő, úgy az ülésekre szóló meghívókat kihordó egyén felvételével a választmány bizatik meg.

Miután több megvitatandó indítvány avagy előterjesztés nem volt, elnök ur felhívja a tagok figyelmét az ujonnan alakult társaskörre, mint amelyből nemcsak a városra hanem anyagi haszon is haramlik a városra illetve ennek közönségére, mert a társaskör lesz a város intéző köreinek központja, amelyből azután kölcsönös eszmecsere s megvitatás után sok életreható; emberbaráti intézmény, a magyar közművelődést célzó dolgok fognak kisugározni, hogy jótékony melegükkel áldást hozván árásszák el Perlak város közönséget. Az érdeklődést s szives figyelmet ajolag megköszönve a gyűlést bezárja.

Kmf. TÓTH SÁNDOR titkár.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Becses lapjának utolsó számában egy névtelen cikkirő engemet azzal vádolt, hogy én a dyphtheritiről irt közleményemben a macineci közönségnek lakosságát tisztatlansága végett pellengettem. Ez ellen tiltakozom. Az illető cikkirő, cikkemet félreértette és félreagyarázta.

Nem volt szándékom f. Muraköznek bármely községét is „megbélyegezni“ hisz magam is muraközi születésű vagyok, én ép úgy szeretem szülőföldemet mint a cikkirő, de épen azért mert szeretem, szent kötelességem volt (mint orvos) leplezetlenül rámutatni azokra az okokra, melyek a ragályos betegségnek terjesztését előmozdítják.

Megismertetni az illető lakossággal a retientő betegséget, figyelmeztetni, hogy a ragályos kórral szemben, hogyan viseljék magukat; ez volt az említett cikkemnek célja.

A dyphtheritis betegségnek terjesztési módjáról a cikkirőval, mint nem orvossal vitatkozni felesleges. A többire mit ellenem felhozott, mint közönséges pletykára válaszolni nem érdemes.

Hazafiai üdvözléssel maradok tisztelt szerkesztő urnak, kész szolgálja

Csáktornyan, 1885. évi decz. hó 10-én.

Dr. Krasovecz Ignác.

CSARNOK.

Népdalok.

I.

A ligetben lombosfa,
Barna kis lány alatt;
Kendőjével integet
Úgy csalogat engemet.

Szeretője nincs még tán,
Azért nevet oly csalán;
Hozzá megyek, megkérdelem:
Lesz-e az én kis szentem?

Hogyha nekem jogot ad
Átölelem derekát;
Neki adom szívemet,
Csókot is kap ezeret.

Fészket rakunk, mint madár,
Oda, hol a bú nem jár.
Hej! de vig lesz az élet,
Ha a kis lány meg nem vet!

De ha megcsal engemet,
Megátkozom életemet;
Békót teszek szívemre,
Hogy a leányt ne nézze.

II.

A tulipán nyílik már,
Éz a kis lány én rám vár;
Én rám bizony ne várjon,
Soha sem lesz a párom,

Hull a fárd a dió, . . .
Éz a kis ház fogadó;
Ebben lakik a rózsám,
Aki bizton várhat rám.

Zeng a madár az ágon,
Tied leszek a nyáron;
Elveszlek nem sokára
Ha az anyád sem bánja.

Török István.

Egy álom.

Jö öreg anyáink! — Mi boldogok voltak azok! — Még az Isten is jobban szerette őket, mint bennünket. Beavatta természetfeletti csodáiba. Láttak kísértetet, lidérczet, hazajáró lelket, sőt (uram bocsáss!) még magát a pokol urát, a kecskeszarvú, a tehénfarkú, a lábú sátn urát is. — Boszorkány — mindennapi dolog volt. Találkozott vele — úton-útfélen mindenki, akinek csak tetszett. Minél többet égettek meg belőlük, annál több maradt. — Amióta, hogy végkép elaludtak a boszorkánymáglyák, alig hall az ember valamit felőlük. Mintha csak azért nem üznék mesterségüket, mert megvonták tőlük a nyilvános megégettetés dicsőségét.

Hej! már e szép kor elvégeződött.

Elfajult elmivelődött, — — — jajdult fel a peleskei notárius s nem hiába. Tudja az Isten nem látunk mi semmit, nem félünk semmitől, nem akarunk mi semmiben is hinni.

Mindazonáltal különös vonzódással vagyunk a csodák iránt. Nincs pikánsabb dolog valami meglepő csodánál. S ha nem hiszünk is kísértetekben, álmaink nem ritkán különös hatással vannak kedélyünkre. Jó atyám p. u., daczára, hogy távolból sem hisz habonában, egész nap zsembelődök, ha éjjel holtakkal álmodott, mert szentül meg van győződve, miszerint az nap bosszúság éri. — Előítélet!

Alomból jöszölni minden időben divat volt. Már Jákob ősapánk legkedvesebb fia is e mesterségnek köszönhetette szerencsáját. Szomszédunk, a jó Lutris Miska bácsi felszessziós vagytonát álmodta el a kis lutriban. Mindennek daczára egy cseppet sem enged a 48-ból, feleségével együtt még most is sorba járja a szomszéd, — komám,

— **ányom,** — leányomasszonyokat, hogy megmondja nekik, mit jelent az, amit az éjjel álmodtak? — miért kukorított épen őt a kakas? — kinek szólott az éjjel a kukorica? s még ki tudná elmondani, minő csodás jelentményű dolgokat, mik mind a jövő titkait tárják fel szeméi előtt. Persze, hogy mindezt pénz, tojás, zsír, liszt, só s más ilyen meg nem vetendő substanciákért.

Multkor per hec, amint ezt az olyan magamszerű hazajáró lelkek, obsitos deákok mindig is megteszik, hogy szegény öreg (bocsánat!) bolondjain jól nevéssenek, elmeséltem neki egy álmomat. Elég agyafurt bolondság volt, miszerint belőle a csizió jósolni tudott. Mint mondtam: „Ugy álmodtam, mintha a nagy tengeren lettem volna, de nem am hajón, hanem lóháton ültem s úgy repültem rettenetes gyorsasággal szárnyas paripámon.“ (Valószínűleg szegény agyon nyaggatott Pegazus támadt fel újra s az volt.)

Ifjuur ez mind szerencsét jelent, boldog napra virradt fel ma!

Kiveszi zsebéből a csiziót; esalhatatlan egy szer, mindenben jó tanácsot ad, különösen álmokat jól tud jósolni, az övé már idősebb 100 esztendőnél, még az ősanja vette Mária-Bisztriczén mikor 77 éves korában utoljára volt ott bucsun. Lapozgat benne vagy öt percig, megtalálta végre a nekem való sentenciát és ime folyik ajkairól az ige: „Tenger, szerencsét és ha nagy, tartós boldogságot jelent. Ló, szintén szerencsét s minden tervének sikerültét — szárnyas lovon nyargalni, ellenét legyőzi és irigyeit messze elhagyni jelent.“

Kifizetve a jóslás bérét azon meggyőződéssel mentem el, hogy e mai napnak százzsorta is kellemesebben kell elteltie, mint bármelyik másikkal, mert mára még a Nani néni is szerencsét látott nekem.

De ki írja le meglepetésemet, midőn az ily szép álmon kezdődő nap ebéd után ki ülök a tornácra, élvezendő a vakáció arany szabadságát, pipát dugok számba, s a mint beszélgetés közben székemen himbálódzom, a szék eltörik, én leesem s csak vagy három helyen verem be a fejemet.

Na ugyan szép egy szerencse Erdemes volt ezt előre megálmodni.

De egész más véleményen volt Nani néni. Ő itt még mindig nagy szerencsét látott. Hogy is ne? „Mert lássa ifjuur Eliás főpap, mikor a székről leesett a nyakát törte ketté és mindjárt szörnyet halt, s az ifjuur csak a feje bőrét karczolta fel egy küssé. Az még nem nagy baj!“

En meg csak köszönöm az ily szerencsét akár megálmodom, akár nem, de többet nem kérek belőle.

Ifj. Berkess Márkus

H I R E K

— **Meghívó.** A csáktornyai jótékony nőegylet Csáktornyán, 1885. évi december hó 31-én a „Hattyu“ szálloda nagy termében tombolával egybekötött zártkörű táncestélyt rendez. Belépti-díj: személyenkint 1 frt. Kez-

dete fél 8 órakor. Felülkötések és tombola tárgyak köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. A szíves adományozók kéretnek hogy az adományozott tárgyakat neveikkel lássák el s f. hó 25-éig Sasosy Lászlóné urnőhöz küldjék be.

— **Baleset.** Ifj. Kontra Mátyás 45 éves novákovecki lakos, molnár mult hó 25-én a Murába esett malomdeszkáját kihalászni akarván, egyensúlyt veszítve, a Murába esett s a víz árja a malom alá ragadta. Egyik kerékbe a szencsétlennek sikerült belekapaszkodni s a kerék felemelte, de mivel kellően nem volt képes magát megtartania, a magasból a malom gerendára esett, honnan újból a Murába zuhanva, a vízbe fult.

— **A csáktornyai kisedővő-egylet választmánya elhatározta,** hogy folyó hó 24-én délután 3 órakor az ovodába járó tanulók számára gyermekünnepélyt rendez. Ez ünnepély költségeihez ez ideig Samu József elnök 2 frtot, Grézlo Jenő és Ujváry Mihály 1—1 frtot adományoztak. — Elhatároztatott továbbá, hogy az ovoda javára a farsangban táncszivigalom rendeztetik. A táncszivigalom rendezőtől megválasztattak elnökök: Ziegler Kálmán, bizottsági tagoknak: Sárosy Lászlóné, Wollák Rezsóné, Ziegler Kálmáné, Angyán Kálmán, Grész Alajos és Zrinyi Károly. A választmány elhatározta továbbá azt is, hogy az egyleti tagsági díjak beszédését 1886. január elején kezdi meg.

— **A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur Luperszbe József urod. tisztartót Sztrelec és Szoboticza, Kostyál Ferencz szolgabirót Perlak és Czirkovlyán, Szmodits Viktor segédszolgabirót Orehovicza, Vullária és Dráskovecz községek részére iskolalátogatóvá nevezte ki.**

— **A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úr a kursaneczi áll. iskola gondnokságába kinevezte, elnökök: Dugovich Pál kir. alárásbirót, tagoknak: Stefaics Miksa urod. fővadászt, Krasovetz Otto földbirtokost.**

— **Eljegyzés.** Deutsch Salamon pálovecki kereskedő eljegyezte Hirschsohn Matild kisasszonyt Hirschsohn S. ur kedves leányát Perlakról.

— **A küszöbön lévő karácsonyi ünnepek alkalmából szükségesnek látom a t. közönséget figyelmeztetni,** hogy küldeményeiket a lehető legjobban és erős burkolatba csomagolják, a czim iratot pedig úgy alkalmazzák

a küldeményre hogy az a szállítás közben semmi körülmények között se eshessék le, különös figyelmet fordítván a vadak és szárnyasokra kötött czimiratok helyessége és tartósságára. **Angyán Kálmán** kir. postahivatali főnök.

A következő, nyilvánosságra szánt levelet kaptuk: Tekintetes Szerkesztő Ur! T. Dr. Krasovecz Ignác orvos ur engemet egy ludtojásonyi negyságu — a légzést akadályozó — golyvától életveszélyes, — de a legjobb sikerrel véghez vitt műtét által megszabadított, miért is a fent nevezett orvos urnak, ugy a többi uraknak is, kik a műtét végrehajtásánál segédkeztek, ezen uton is, a leghálásabb köszönetemet kijelenteni kötelességemnek tartom. Tek. szerk. urnak maradok Csáktornyán, 1885. évi december hó 10-én Alázatos szolgája **Csanády György** pálinoveczi lakos.

— **Karácsonyi és ujévi ajándékok** bevásárlásánál ajánljuk Herlinger M. ur ékszer, arany és ezüstárak kereskedését t. olvasóink figyelmébe. E tárgyak valóban a legszebb és legczélszerűbbek, azonkívül mindig értéket képviselnek tehát maradandó ajándékok. Bővebbet lapunk hirdetési rovatában.

Szerkesztői üzenet

Perlak. T. S. Köszönet. Máskor is, minden a társaskörben előforduló ügyről kérünk tudósítást! — N. N. F. (Vasmege) 1885. év végeig jár 6frt. 33kr; Kivánsága szerint jártunk el. Nagyon kérnénk horvát, erkölcsi, hazafias vagy másféle czikkeket szíves kezébe!

IRODALOM.

— **Beküldetett:** Megrendelési felhívás ily czimű műre: A szent unio. Czikkoszorozat a Magyar Szent-Korona alatt élő görög szertartásu kath. románok védelmére. Irta: Dr. Lauran Ágoston nagyváradi gör. szert. kath. kanonok. E füzet czélja — írja a szerző — visszautasítani azon roppant vádat, mely ha rászárad a Magyar Szent Korona alatt élő görög szertartásu kath. románokra, azoknak, mint nem érdemeseknek arra, hogy még a haza levegőjét is élvezhessék, innen pusztulniok keltsze. A füzet ára 60 kr

— **A Nemzeti hirlap, politikai hetilap** a jövő évvel második évfolyamára lép. Mint a legolcsóbb s legterjedelmesebb képes politikai hetilapot ajánljuk mindazok figyelmébe, kik napilapokat nem olvashatnak. Előfizetési ára egész évre 4 frt, negyedévre 1 frt. Az előfizetési pénzek a Nemzeti Hirlap kiadóhivatalának, Budapest, ósz-utca 30. sz. küldendők.

HORVATSKI DEL „MEDJIMURJA“

Nekaj od priličnog hranjenja krave.

(Za mlade i nove gospodare.)

Neje dosta samo marhu hraniti, nego mora človek i znati, kak se mora hraniti. On človek, koj samo zato hrani marhu, da mu živi, ne včini dobro. Ali moramo se trsiti nato, da onu krmu koju nam marha poje s hasnom nazaj preskrbimo. Ar plodbina, krma, i kak hranimu se tak skupa drži kak lanec. Ar ako jedno oko fali iz njega, već je ne čeli. Tak je, i sbranjbom. Neje dosta samo imeti marhu i krmu, nego i moramo znati, kak se mora marha vu redu držati.

Ako budemo dobru marhu imali, onda moramo ove pred sobom držati: Nesmino marhu bantuvati s bitvinom, ar koju marhu na vėke bijeju, prič, bude dirja, a drugač, krma njoj nigdar, nebude tak hasnila, kak onam koje preštimađu i nebijaju. — Zato takve ljudi, koji marhu neštimađu, ali pak nebaratiju s njimi dobro, takve nigdar nebi smeti bilo k marham pustiti. Ar takvi već kvara, kak hasna napraviju.

Čuda škodi marhi, ako su štale vu takvi mesti, gde v zimi nutri sever puše, i more biti sneg ide. Jer ako je marhi zima, nigdar njoj tak vu tek neide, kak da je vu suhi i topli mesti. Ne velim vam s tem, da štale čuda morajo koštati, nego da ako što ima štalu, nej ju vu redu drži. Ako su štale duge već marhe vlačne, kak vu one, koje se vu kvadratnu formu zidaju. Ali takve štale menje koštaju.

Kak moramo marhu vu štali prevezati, to nam zidanje najbolje pokaže. Takvu marhu, koja na pašu hodi, najbolje je skup hraniti. Koju pak krmimu, ovu vu drugi red deti, ali ako ga već praznoga prostora ne, onda s deskami jednu stenu treba napraviti i med nje deti.

Ako od vručine i od muh hođemo si marhu obraniti, onda štalu tak moramo zazidati, kaj obloki k izhodu glediju. Ar vu jutro nije tak velika vručina a odvečer pak na onim kraju sunce već ne sveti: Muhe se nujrajši vu toplim mesti držiju, i okolo poldneva počmeju letati. Zato či je štala tak zazidana, kaj su obloki ne proti zahodu, vu oni štali nigdar nebude čuda muh. Štala dosta široka mora biti, tak da se marha lahko nutri obrne na svoji mesti. Za jednu malu kravu mesto 1 meter široko mora biti. To je najmenje. A 2.2 m. dugo. Za jeden vol 1.25—1.38 m. široko, i 2.6—2.8 m dugo. Za jeden bik 1.88 m. široko, i 2.8—3 m. dugo mesto mora biti.

Štalu ne smeti s drobnim kamenjam nabiti, ar med kamenjum ostaneju lulaje koje gnojnicu doli teči nepustiju i tak zraka s duhom pokvariju. Pod marham pod tak moramo is desek složiti, kaj gnojnicu bude mogla doli teči vu jarek, ar drugač bude nam morala marha vu nečistoči ležati, kaj najbolje škodi maršečkomu zdravju.

Najbolje je ako jasje iz trdoga kamena napravimo. One jasje, koja su iz dreva ili iz

mehkoga kamena napravljene su né dobre, ar iz krme vodu vun potegneju, i tak se okisil krma koju marha neće jesti.

Jasje moraju dosta široke biti, tak da marha seno vun nemre metati. Najbolje je, ako su jasje 45—47 cm. široke i 8—10 cm. gliboke. Kraji ostru nesmeju biti, ar se lahko marha pobije. Zato je najbolje ako kraje iz dreva napravimo. Marhu s lancom ili s vojkom tak moramo k jaslaj privezati, ako se kakva nesreča pripeti (ogenj), kaj fletno moramo ovezati i osloboditi.

Vrata tak moraju biti velika, da marha lahko vun i nutri moreju i odpirati se vun moraju.

Najbolje je ako je štala poboltana. Ako pak boltu neima, onda takve deske moraju biti mesto bolte, koje iz štale hudoga zraka na štalu nepustiju. Ar ako su deske hude, seno se jako lahko pokvari.

Štalu svaki den moramo luftati, i najbolje je onda, da je marha ne nuter, ar drugač se lahko pripeti, da se marha prehladi i zbetaže. Štala mora i toplá biti, zato nesmeči tak zazidati, da bi jako visoka bila. Vu takvi štali vu koji je do 12 glav marhe najbolje je, ako je 2.8—3.1 m. visoka. A vu koji je od 12—20 glav marhe, visokinja štale od 3.1—3.8 m. mora biti. Mlada marhu mnogo rajše ima toplu štalu kak stara, ar mlada fino kožu ima, i lahko njoj kaj gud naškodi ne tak kak pri stari.

S čim već hasna hoče, gazda iz svoje marhe brati, s tem vekuš brigu mora s njimi imeti.

A legjobb és legszebb

Harmonikák

és minden
zene- hangszer
csak

Trimmel N. János-nál

1863

VII. Kál-erstrasse 74.

Árjegyzékek harmonika vagy más zene-
hangszerekről ingyen és bérmentve.

3.5 3. 30

Legolcsóbb és legelmébb karácsonyi és ujévi ajándék.

Legcsinosabb kivitelű színezet és fekete

arczképeket

minden nagyságban és alakban ajál

Piekarowitz A.

íróképeszeti műterme
Cséktornyan.

Felvételek bármely időjárás mellett f. hó 26 ig naponta reggel 9 órától déli
utáni 3 óráig özv. Péterfy Mihályné házában eszközöltnék. 314 1-3

Emlék-albumok (Poesi)

Legujabb divatu levélpapírok dus választékal

!! Legszebb karácsonyi és ujévi ajándékok !!

Van szerencsém a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlani a mai kor igényeinek megfelelőleg dusan berendezett raktáramat, a legszebb, legczélsezerübb és legalkalmasabb ajándék tárgyakat úgy felölttek, mint gyermekek részére, a legszebb kivitelü és legujabb kiadásu imakönyvek, bör-, csont és bársony kötésben magyar és német nyelven. Diszkötésü munkák magyar, német és francia nyelven, ifjusági iratok, mese és képes könyvek mindkét nembeli ifjuság számára a legnagyobb választékban. — A legujabb divatu és legszebb kivitelü levélpapírok dus választéka, — továbbá tudatom a n. é. közönségét, hogy raktáramat a legutóbbi időben, igen szép és dus választékú

írómappák, emlék-albumok és női-kézimunkákkal

berendeztem, melyre a n. t. közönség figyelmét különösen felhívom, ezekn kívül b. figyelmükbe ajánlom dusan berendezett

író- és rajzeszköz-raktáramat.

Legujabb divatu eljegyzési kártyák, megájtók, névjegyek, levélpapír és borítók, címre vagy monogrammal ellátva, a legújatársasabb aron és postasáma készíttetve st. — Továbbá mindenféle díszmunkák elírásmentesre vértámas, melyek saját kézzel készíttetve a

A n. é. íróeszközök irántam fokozott irántást kaptak, melyről 25 év óta rendszeresen megjelentetőm egy nagy számban csak említhetjük az új iratók melyek irántam iránta jövede is rendszeresen megírt és választottam, úgy ezáltal is azon keszek, hogy emlírd jellemesség által megismerhesd káramat, melynek készítését nagyon megájtottam.

A n. é. közönség becses figyelmébe ajánlom, kiképzésükre.

Fischer Fülöp

nyomdatulajdonos, könyv- és papírkereskedő

Nagy-Kanisán és Cséktornyan.

Írómappák dusen felszerelve és képrámák!

Magyar és német műve ből álló nagy

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z A B

előfizetési díj havonta 50 kr. — a könyveket kicserélni mindennap lehet.

Női-kézimunkák

Takva marha, koja vu nečistoći mora stati i ležati, pod koju malo nastilja deneju, lahko se prehladi, lahko njoj vime spoka, takve falinge pak na veke kvara, a ne hasna vleseju za sobom. Na čistoću i na nastil na vke čuda moramo dati, prem vu takvoj stali, gde gnoja stati postiju dugo.

Nigdar nesmimo pozabiti, da marhu vu čistoći moramo držati. Za napajati moramo frišku vodu hasnirati. Najprilični e je marhu vu dvor tirati napajat, ar friški luft marhi nigdar neškodi, ako ne hasni, prem mladim. Koliko moramo dati piti marhi, to nam krma pove dosta dobro. Ako je marha vu vručini, nigdar nesmimo, napajat tirati, ar se jako lahko prehladi

Seno ne drži vu sebi dosta soli. Dobro znamo da ne sam človek nego i živina potrebuje sol. Ako pak seno dosta srlina drži vu sebi, onda mi moramo to falingu na dobro deti stem, da mi damo marhi sol. Ali prveč soli nesmeti živini dati; čuda, kak je goder dobro jako lahko naškodi, tak je s soljom, za njom marha jako čuda vode epije, a to pak je za marhu ne zdrava, ar jako lahko grižu dobi, koja marhu na nikaj dene.

K kravam dojiti je najbolje ako mužke pustimo, ar oni bolje moreju krave pedojiti kak ženske. Ako pak krave dobro nepodojimu, jako lahko vime betega dobi, pak krava menje mleka da.

Jako dobro je, ako dopustimu mladi marhi, da si izhodi. Zato, ako je tele već jedno leto staro, nigdar ga ne treba doma držati, nego treba na pašu stirati. Ako pak tko neće na pašu stirati svoju mladu marhu, onda mora na dvoru, ali pak gde drugdi takvo mesto napraviti, gde se teliči svaki den izhodiju, ar to je jako zdravo.

Teliče i čuda moremo skupa vu jedni stali držati. Čuda ljudi vele, da je to ne dobro, ar jeden drugoga ceca. To nikaj ne škodi, a tem bolje, bar predi mu se hapiju cečki i vime rasti. Navučati treba mladu marhu k tomu, da svaku stran si da prijeti. To je zato dobro, ar se već rano prevđuju k tomu, i potli kakti krave, nebudeju ritale, da budeju je dojili. Kožu s kefanjom i s pralom moramo čisto držati.

Takve krave, koje se dojjiju, na zraku moramo držati i tam dojiti, ar ako krave vu stali dojjimo, mleko štalsko duhu dobi. Zato ako vu stali dojjimo, vngiput moramo štalu luftati.

Takva živina, koja se krmi, mora se vu čistoći držati. Takva marha nesme čuda hoditi, nego naveke se mora vu miru držati.

Takvoj marhi, koja se zapreže, mora se vreme dopustiti, za počinek. Naj bolje ako poldne pustimu marhu počivati skorom 3 vure.

Ove su koje moramo pred očmi držati pri prilični hranjbi.

Kaj je novoga?

— Zgoreno dete. Pred dvemi tijeđni je dete Kinbauer Ignaca tak se opeklo na jednom dampšifu, da je 6-ga ovog meseca med najveći bolesti vumrlo. Jer se to iz nepačljivosti roditeljah dogodilo, oni su to tajili. Sud strogo išče zroka dogadjanja.

— Šeststo ljudi vu nevolji. Gazdi rudnika Čiksant Domonkoša tojest Balane su odposlali težaki svoje, kojim broj je do 300 bil. Na ovo je te gospodare to doneslo jer kroz više let su već s kvarom delali. Vezda vu zimi more iti kam oče, do tri sto obitelji vusvet. Svih skupa tih siromakov je do 5—600 duš. Srce dirajuć je bilo videti siromaške majke s malom decom, kojim roditeli poleg male plače nikaj zaskrbeti nisu spogući bili, i tak vezda naj žalostnoj sudbini glediju. Nečakujuć su dobili odpovedanje ovi siromaki i kaj hočeju drugo napraviti, kak vandrati k jednoj drugoj rudni molit za delo? Žalostna sudbina! ako si premislimo, da najbliže takovi rudnik je vu Petroženju, i to je pitanje jeli svi dobiju tam delo?

— Brod im se je potopil. Poleg varoša Soud Shilda (poleg morja v Englezkoj) su vu morju ove dane jednu flašu našli, na

kojoj je sledeće bilo na pisanost poleg Boston Deeps sobotu na večer. Dervent parobrod. Ogenj se je izišel; nikakvo ufanje više za nas. Sve je s vodom puno. Bog s vamil To na parobrod Derventa spada, koj je pred nekoliko tijeđnov odišel.

— Brada joj je dole opala. Vu življenju se mnogi krat dogodi to. To isto se je dogodilo jednoj dojki, Cikly Treza vu glavnom gradu. Dojka je senjala i se je brzo budila ikak je samo mogla zakriknula je. Alidođuću minutu je samo šeptati mogla, jer joj je brada iz čonte vun skočila. Odpelali su ju vu bolnicu (špital).

— Tibaj Štef zidarski težak je ove dane med poslom s jedne dvokatne hiže na jednu katnu doli opal. Jaki človek bijaše taj Tibaj, tak da se je krov jedne katne hiže nutri poderl; on na same štrike (gde rubje sušiju na nahižji) se je obesil; od kud suga potle kak je počel kričati, oslobodili. Med nesretnim padanjem se je jako stukel te siromak, tak da su go morali vu špital odpelati.

— Nesreća Renkin Ede konzul iz Belge je čudnovato vumrl. O. m. 4-ga na večer kad se je legnuti hotel, je služkinja veliki krič čula za pomoć i kad je odprla vrata, vidla je Renkina vu jednom ognju. Samo noćna oprava je bila na njem koja je taki zgorela. Konzul je strašne rane dobil Leya stran prsa su mu do čonte zgorele. Nesrećnoga človeka su vu špital odnesli, gde su ga taki vu mokru postelu deli. Kak se je ta velika nesreća z njim dogodila, nije znal već povedati; drugi dan je i vumrl. Brščas ogenj je tak vun išel, da je s čegarium dimo došel i zaspal, a ogenj mu je na opravu opal. Renkin je 76 let star bil.

— Mikula vu kraljskoj hiži V sobotu je svako dete dobro bilo za to, jer je majka svakomu malomu rekla i obečala, da šolce vu oblok dene i ako se dobro budu ponabala Mikula sveti bude njim s svakojačkimi lepimi i dobrimi stvarimi na punil. Ovo se je letos i vu kraljevskoj palači pripetilo. Već dugo vremena se je to ni dogodilo. Vezda je hercegovka Eržebet ve dosta velika za to, da se Mikula pred nju pokaže. V szbotnu na večer okoli pol 6 vure je do el (pod bundum) pak je nišču drug ne bil pod bundum, kak freilica Tomor. Za njum su dve pučke vu velikih košarah nesle mnogo, svakojačke malenkosti. Štefanja je baš vu rukih držala detešce, a Rudolf je ran onda došel vu onu sobu, kad je Mikula maloj govoril, da naj bude dobra, naj moli, i naj si da rukavice na ruku obleči, koje mala heregovka za celi svet neće; ali za to je ipak i to sv. Miklošu obečala.

Vu novinah „Zalamegje“ se čita, da su k Kovač Gjurgju stanovniku iz gorah Szigligeta, ovog meseca 1-ga na večer okolo 7. vure oruženi tolvaji vu njegovu hižu došli i mnogo česa su mu odnesli. Da su vrata z jakimi želežami bile podprta, i zato su tolvaji tak došli nutre, da su krov preše pretrli vi jednoga med sobom nuter pustili koj je onda drugim dvem odprl vrata, koji su prek kuhnje došli vu sobu ali predi su vu kuhnji lampša vužgali. Jeden velki človek je naj prije vu hižu stupil, za tim dojde drugi, a treći pak je vu kuhnji ostal, da tam pazi. Kak je prvi vu sobu stupil, svoju pušku na pod vudril i zapovedal njim je da naj mirni budu, za tim je doli zel pušku Kovača i rekel mu je da naj sim da peneze. Kovač mu je odgovoril, da neima peneze na kaj je tolvaj onoga nuter zval, koj je vu kuhnji bil i rekel mu je: vudri staroga prasca, sveži ga i zreži mu ruke! Već ga je zvezati štel ali ga je hitro s puškom vu prsa i svojom baltom na hrbet vudril. Na to je tolvaj s gazdaricom dal odpreti ormara iz kojega su 70 stare cvancige, 2 talerov jednu deseticu i jednoga kobelara s 80 frti vkrali. Med tim je drugi tolvaj vu kišti iskal nekaj gde je jednu knjižicu iz šparkasse našel i više svakojačkih liste, na jegnoj ladički. Kak da bi bili tolvaji znali, da vu toj ladički jošte je nekaj zanje, razbili su ju s baltom, iz nje odnesli 12 sto forintače i 1 petdesetaču. Niti stem su ne bili zadovoljni nego su još opravu i rubje pokrali. Gda su odišli, rekli su Kovaču i gazdarici, da naj

nefaju vun iti. Tolvaji su pred Kovačem nepoznati. Znaki od nogah i jedna zgubljena balta proti Pördemic pelaju, za to žandari tolvaje najbolje vu ovoj strani iščeju.

— Neverajuća plodnost. Roma (talijanske novine) s korom niti za veruvati ne moguće dogadjae jednog života opisuje od jedne mužače s imenom Maddalena Granata. Ova žena je sve skupa 62 dece rodila iz medju tih 59 dečkov ili žive ili mrtve je imela. Kad je prviput rodila, bila je 28 let stara i to samo jednoga dečka je imela. Durgiput 6, tretjiput 5, onda pak 3 dečke, potlem opet dve puce i t. d. Od 1873. leta oktobra 25-ga na rodila je 39 dečice, izmed kojih još den denes 22 živiju. Zena je zdrava i kaj još, prošli mesec je opet 4 rodila.

— Nesreća Mlajsi Kontruks Matijaš 45. let star novakovski stanovnik mlinar opal je 25. o. m. vu Muru hoteč melinsku desku iz vode vun zeti, koja je nuter opala a voda ga je pod melin odnesla. Nesrećnik zgrabil se je zajedno melinsko kolo koje ga je gori zdiglo i buduč se nije mogel dosta tvrdo držati, opal je iz visine na jednu gredu a odovud opet vu Muru gde se je i vtopil.

— Poštovanim čitateljem dajemo na znanje, da je V. Gosp. Frideczky Juraj negdašnji prilocki kapelan, vezda pri sv. Križu vu Nagy Nardi (szombatheljska biskupija) plebanuš i školski inšpektor, po medjimurskim horvatskim jeziku molitvenu knjigu složil. Ovoj molitveni knjigi ime je: Angel Čuvar, molitve i duhovne pesme. Iz vun molitvah se stare i nove duhovne popevke nahajaju vu toj knjigi. Cena joj je: 40 kr. Jako preporučamo poštovanim čitateljem ovu molitvenu knjigu. Dobiti se more pri V. Gosp. Frideczky Juraj plebanušu vu N. Nardi (Vasvarm.) Zadnjapošta: Torony.

— Serbiansci i Bulgari budu se brščas pomirili, ar vake vlade, kakti Austria Magjarska i Ruska tak hoće. Ali zato pomirenje jako po malo ide, ar Serbiansci bi radi bili, da bi Bulgari pustili a Bulgari pak na to računaju, da budu Serbiansci pustili. Nepriatelji se vu taboru još mirao, jeden drugoga glediju, i čekaju zapoved ili vu boj ali pak dimo iti.

Nekaj za kratek čas

Blizu jednoga sela na tratah napravili su si cigani šatore, pak su od tud dohadjale ciganice vu selo, kaj bi si s kartami i prorokvanjem od mužakah peneze i živeša izmamile, nu ljudi su vu tom selu bili spametni i tak su cigani ostali s praznimi rukami. Zvun toga pazili su ljudi i na svoje, zato je ne bilo moguće niti kaj vkrasti, s toga supočeli cigani gladuvati. Jeden cigan, koj je već dva dni nikaj né jel, išel je vu selo, nebi li kak do jela došel. Prešel je po celom selu, ali povsud našel je vse zaprto, samo na jednoj hiži opazi odprt oblok i začuje ruženje žlicah, nožov i tanjirov, kak se vre to čuje, gda se stol pokriva. Tu je stal cigan i počel je razmišljavati, kaj bi veinil. Na to pogleda gospodar črez oblok a cigan mu pak taki reče: „Dragi gospodar, jeli mi vi nebi mogli povedati kaj bi se moglo dobiti za grudu zlata kak su moje obedve šake debele?“ Muž misleči, da bi od cigana za malo cenu lahko mogel dobiti grudu zlata, reče mu: „Ej kaj se budemo tak razgovarjali dojdj nuter!“ Cigan se požuril, pak je išel vu hižu. Gazdarica je prav onda donesla obed na stol, a muž joj je zapovedal, da bi i za cigana prestrela, da bude i on žnjimi obedoval. Gda su se već naobedovali, rekel je muž ženi, da naj ide vun, ar se imam s ciganom nekaj razgovarjati. Gda su bili sami, rekel je muž: „A gde ti je zlato, daj da budem videl? Na to cigan veli: „A kakvo zlato dragi gospodar?“ „Im čono, za koje si me pital kuliko bi bilo vredno“, rekel je muž. „E, ja sam samo to onak pital, da bi znal kuliko bi vredno bito, kad bi gde s prilikom do njega došel“, odgovori cigan. „Pak kaj ga neimaš?“ zapita muž. „Neimam, dragi gospodari!“ odgovori cigan. „Pak zakaj sam ti dal obeda, ti lopov, zavikne muž videči, da ga je cigan vknil, pak je počel se po hiži zgledovati za batinom. „E, ljepa vam

